

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Procedura civilă.

Sibiu, 30 Noembrie n.

Faptul, că proiectul de lege despre procedura civilă a fost primit cu unanimitate în dietă ca bază pentru discuția specială, și faptul, că discuția pe articole asupra acestui proiect de lege a fost terminată în câteva ședințe dietale, deși legea, acum votată, are multe sute de paragrafi, dovedește din destul, că de legea aceasta a fost mare trebuința la noi, și că toți i-au simțit necesitatea.

Procedura civilă era la noi învechită. S'a fost adus lege despre ea la anul 1868, cam în pripă, după modelele luate din alte țări, iar de atunci încoace s'au făcut unele modificări, mai mult ori mai puțin succese și salutare, dar prin o reformă esențială trece procedura civilă abia acum, după votarea noii legi, care fusese compusă acum zece ani, din partea fostului ministru de justiție Plosz, dar abia acum a ajuns la rând să fie discutată în dietă și votată.

Deosebirea între vechea procedură civilă și cea acum votată e foarte mare. Mai înainte judecătorii scoteau dreptatea din actele cari li se prezentau din partea impričinaților, pe când de aici încolo o scot din gura impričinaților și a martorilor lor, pentru că în noua procedură e introdusă verbalitatea și nemijlocita atingere a judecătorului cu părțile impriçinate.

Judecătorul conștientios nu mai e legat deci numai de literile cuprinse în actele pe cari avea să le studieze pentru a afla și a decreta, că pe care parte e dreptatea, ci acum îi este deschis drumul de a urmări el singur dreptatea, până o găsește și o arată părților cari îi stau în față.

Judecătorul va decide în viitor, ce dovezi are să producă fiecare impriçinat, pentru a se putea constata, dacă dreptatea e cu adevărat pe partea sa. El singur ascultă părțile și martorii, chibzând spusele lor și scoțând din ele adevărul.

E pus deci în poziție judecătorul, în urma noii proceduri civile, de a aduce în procesele ce decurg înaintea sa *sentințe cu adevărat drepte*, cari să ridice nimbul judecătorului și să întărească credința poporațiunii țării noastre în justiția ungară.

Pentru a se putea ajunge însă la acest rezultat al noii proceduri civile, se mai cere un lucru, foarte însemnat, și anume: judecători conștientioși, cari să nu-și considere înalta și frumoasa misiune numai de sarcină, ori de isvor de traiu, ci de aceea ce de fapt ar trebui să le fie slujba judecătorească: de chemare sfântă de a împărți dreptatea după percepțele creștine, dictate de legile dumnezeiești, — de a da deci dreptate aceluia, pe partea căruia se află cu adevărat dreptatea.

Ear pentru a putea face lucrul acesta, iarăși se cere, să cunoască judecătorul perfect de bine *limba* celor ce stau în fața sa pentru a-i

cere sentința, căci numai așa poate străbate în sufletul lor, pentru a scoate de acolo adevărul. Și trebuie să regretăm, că în procedura civilă nu s'a luat dispoziții severe în privința aceasta, ci s'a lăsat și pe mai departe, ca cu părțile necunoscătoare de limba statului judecătorești să comunice cu ajutorul tâlmacilor. Va să zică, s'a lăsat, ca judecătorii să pertracteze cu impriçinați, cu cari nu se pot înțelege, și să aducă sentințe pe temeiul spuselor lor, pe cari nu le-au înțeles de loc.

Să ni se ierte sinceritatea, dar aceea ce spune judecătorului tâlmaciul, nu e aceea ce i-a spus, ori i-ar fi spus impriçinatul. Pentru că tâlmaciul poate să traducă cel mult a zecea parte din aceea ce i-a spus impriçinatul, ori martorul, și poate că traduce partea cea mai neesențială, iar tocmai ce e esențial și decizător în proces rămâne necunoscut judecătorului.

Ar fi deci de dorit, ca aceea ce nu e trecut în noua lege despre procedura civilă, să fie introdus prin ordonanță ministerială, anume: obligativitatea de a învăța judecătorii limba poporului în ținuturile nemaghiare, pentru a se putea înțelege cu el — fără tâlmaci, mai ales, că avem *lege* în privința aceasta, cu dispoziții pozitive. E articolul de lege IV din anul 1869, despre statificarea justiției, care în §-ul 6 punctul d) decretează, că judecător la prima instanță judecătorească poate să fie numit numai cel ce corespunde cerințelor cuprinse în legea de naționalități §-ul 7, deci e în stare să asculte părțile și martorii în limba lor, să iee cu ei procese verbale în limba lor, și să le publice sentința în limba lor.

Făcându-se astfel, noua procedură civilă va fi o mare binefacere și pentru aceia dintre cetățenii patriei acesteia, cari, din întâmplare nu sunt de o limbă cu judecătorii lor și astăzi nu se pot înțelege cu ei.

Deschiderea corpurilor legiuitoare române.

Luni s'a făcut în București deschiderea sesiunii ordinare a corpurilor legiuitoare române. S'a oficiat întâi serviciu divin la mitropolie, prin I. P. S. Sa, Mitropolitul-Primat *Atanasie*, asistat de înaltul său cler. La orele 12 din zi Maiestatea Sa Regele *Carol*, însoțit de Moștenitorul de tron *Ferdinand*, sosește apoi la cameră, și intrând în sala de ședințe urcă tronul și cetește mesajul de tron. Suveranul român avea o înfățișare sănătoasă și părea sufletește bine dispus. În mesajul de tron se înșiră activitatea parlamentului român din sesiunile trecute, se accentuează faptul, că țara a rămas nebântuită de primejdioasa boală a holerei și se constată cu multă mândrie, că România, în urma forțelor sale crescând, și-a asigurat încrederea și prietenia tuturor statelor, cari ea și ea, în pace găsesse cea mai prielnică chiză și a dezvoltării lor. Mesajul a făcut bună impresie asupra tuturor și a fost viu aplaudat.

Din protopresbiterate.

Conferența preoțească din tract. Mediașului.

Buză, 16 Noembrie n.

Preoțimea tractului Mediaș și-a ținut conferența anuală la 31 Octomvrie v. în Elisabetopol. Deși timpul a fost cam nefavorabil și locul întrunirii la o margine a tractului, totuși la această conferență au participat din 32 preoți 20. Din cei absenți și-au înaintat scuzele 5 înși. Au absentat fără a-și înainta scuzele preoții: Ioan Almășan, Vasile Isailă, Nicolae Manovicu, Augustin Istrate, Radu Marcovicu, Nicolae Dorca, Ioan Troancă.

Duminecă dimineața la 7 ore aproape toți eram întruniți la un loc, de unde la orele 8 și jum. în cel mai frumos rând percurgând piața, am mers la biserică. Sf. liturgie s'a celebrat de către preoții G. Iacob, ca pontificant și P. Morușoa și I. Dregolea, ca cooperatori. Predica a fost rostită de către preotul T. Holerga.

După terminarea serviciului divin iar în rând frumos am mers până la locuința dlui advocat Dr. Holom, care cu mare prevenire ne-a pus la dispoziție pentru ținerea conferenței frumoasa și spațioasă sa cancelărie.

Aci protopresbiterul prin un discurs bine simțit, în care între altele face un reasumat al rezultatelor obținute în urma conferențelor preoțești într'un deceniu, și prin aceasta dovedește, că conferențele acestea sunt de un netăgăduit folos real, deschide ședința. După deschiderea ședinței se aclamă bărbați de încredere membrii Zahciu Sas și Ioan Todorean, iar notar George Iacob.

Se deschide discuția asupra ofiierii serviciului divin și a predicii. La discuția asupra serviciului divin iau parte preoții P. Morușoa, Z. Sas, S. Chiențan, I. Marian și prezidentul. În urmă se face următorul reasumat: Serviciul s'a îndeplinit cu destulă evlavie și frumusețe, rojul pontificalului trebuia însă ceva mai mult scos la iveală, iar cooperatorul I. Dregolea se sfătuește binevoitor și colegial să asiste la serviciile divine săvârșite de colegii vecini spre a-și îndrepta defectele constatate la proscomidie și la servirea liturghiei.

La discuția asupra predicii iau parte preoții G. Iacob, Z. Sas, D. Chendi. Resultatul se reasumă în următoarele: Predica și ca fond și ca formă, precum și ca predare se declară de deplină succasă, pentru că predicatorului se aduce mulțăminte. Se invită pentru viitor predicatorul a se folosi cât se poate de termeni numai populari, și se exprimă dorința să năzuim într'acolo, ca predica să fie rostită și nu cestică.

Urmează raportul comisunii permanente, prezentat prin referentul acestuia, G. Iacob.

De oarece acest raport cuprinde lucruri de interes comun, precum și lucruri cari obligă pe preoțimea tractului, spre orientare îl dau în întregime. E următorul:

Onor. conferența preoțească!

Comisiunea permanentă întrunită la oficiul protopresbiteral sub prezidiul dlui protopresbiter tractual a constatat cu privire la activitatea preoțimii tractuale următoarele:

I.

În urma concluderilor adus în conferența anului trecut, de a se ținea conferențe religioase, aceste conferențe s'au ținut în toate 6 cercurile. Preoții întruniți au celebrat serviciul divin în corpore, cu destulă evlavie și frumusețe, și împreună cu predica, apoi au pertractat obiecte de cuprins religios-moral, au ținut conferențe populare, și toate acestea au fost cu însuflețire primite de către credincioșii nouă încredințați spre păstorie.

Împărțit tractul în cercuri de conferențe religioase, rapoartele speciale devin de prisos, câtă vreme din rapoartele, resp. procesele verbale, pe cari conferențele religioase sunt îndatorate a le înainta comisunii, va fi îndeajuns scoasă la iveală ac-

tivitatea preoților dezvoltată și în singuraticile parohii. Pentru viitor deci comisiunea are onoare a prezenta onoratei conferențe cu privire la conferențele religioase pentru uniformitate următorul program de muncă:

Locul, timpul și programul conferenței îl defigie conferența religioasă.

Conferențele ținându-se vor anunța protopresbiterului, dimpreună cu programul, ca permițându-i împrejurările să poată și dânsul participa.

Conferenței va premerge, așa ca până acum, serviciu divin în corpore, împreună cu predica cu adausul, că între preoții liturgisitori să se știe care a fost pontificantele și cari cooperatorii.

Predicatorul designat se va sili în predica sa a întări pe credincioși în simțul religios-moral, în alipirea către biserică și păstrarea credinței străbune.

Membrii conferenței relig. dacă reclamă împrejurările pot aranja procesiuni religioase afară la câmp.

După serviciul divin conferența se va constitui și apoi va desbate obiecte, cari cad în cadrul activității pastorale.

Se vor ținea conferențe populare, stărându-se, ca la aceste conferențe să iee parte cât mai mulți credincioși. Subiectul acestor conferențe va fi luat din cerințele poporului: viața lui socială și economică. Se vor da îndigări asupra economiei raționale, pomăritului, stupăritului, înființării de reuniuni etc. etc.

Conferențiarul se va prepara în scris și operatul său se va solude la protocol.

Se va avea în deosebită vedere organizarea tinerimei pe baza regulamentului introdus în tract.

Toate cele îndeplinite în conferența relig. se vor suscepe într'un proces verbal, care apoi se va înainta cel mult în 8 zile după ținerea conferenței oficiului protopresbiteral. Procesului verbal îi se va acolude pe lângă operatul sus amintit și predica rostită la serviciul divin.

Pe baza acestor procese verbale apoi comisiunea permanentă va face raport general conferenței preoțești anuale.

II.

Comisiunea constată, pe baza unui raport intrat, că și în tractul nostru sunt preoți, cari aderează la organizarea preoțimii, proiectată din partea fraților noștri din părțile Banatului.

În urma acestuia aparițiuni, comisiunea e adusă în știința de a se pronunța în cauza acestei mișcări, ceea ce o și face în următoarele:

Mișcarea inițiată de frații noștri bănățeni comisiunea o reproabă, și propune, ca și onor. conferența să iee poziție în contra acestei mișcări, și anume, din următoarele motive:

Organizarea preoțimii, proiectată de frații noștri bănățeni, așa precum dânsii o contemplează, nu e numai păgubitoare, ci chiar periculoasă, nu numai pentru biserică, ci și pentru statul preoțesc, căci ea lovește în legile noastre bisericesti, distruge ordinea și disciplina — tinde către anarhie. Cum se poate organiza în statul bisericesc existent un al doilea stat bisericesc? A se desface clerul inferior de clerul superior nu însemnează nimis alta, decât a nu ne mai supune, nu superiorilor noștri, ci legilor noastre bisericesti. Când noi nu vom voi a mai ști de arhieriei, consistoare și protopopi, atunci nu vom voi a ști nici de legile noastre bisericesti. Și ce am fi făcut prin aceasta alta, decât am fi dat bisericei — noi, cari în prima linie suntem datori a o apăra cu toată puterea, — prima lovitură, căreia i-ar putea urma alte lovituri, poate chiar mortale. Apoi ni s'ar putea zice „perirea ta din tine, Israele“.

Organizarea în felul cum e proiectată ar fi o armă în mâna dușmanilor noștri, cu care ar putea lovi greu în biserică noastră. Lumea străina ar privi legile și organizarea bisericii noastre de necorăspunzătoare, pe când noi din contra suntem îndeajuns convinși, că chiar

organizarea bisericii noastre, așa cum e alcătuită, a fost în stare a ne conserva aceea ce avem noi mai sfânt, și va fi și pe viitor. Oare nu e invidiat statutul nostru organic?

Conferențele noastre preoțești, introduse prin autoritățile noastre bisericesti, încă formează o organizare, care ne-a însuflețit și ne însuflețește și oțelește în munca noastră. Aci avem destul teren de a ne valida, iar dacă avem vre-o durere ori vre-o nemulțămire, avem și mijlocul de a ne spune durerile noastre, pe calea sa stabilită deja în organizarea existentă.

Preoții, ca primul element de ordine, sunt în prima linie chemați a premerge cu exemplul întru supunerea la legile existente. Cum vom pretinde dela credințioșii nostri supunere, când noi înșine vom tinde a ne subtrage de sub ascultarea autorității și legii?

Pe baza acestor motive deci comisia propune reprobarea organizării proiectate.

III.

Ca preoțimea tractuală să nu aibă numai știre despre cele pertractate în conferență, ci să fie pusă și în poziție, ca în decursul anului să-și poată oricând reimprespăta în memorie cele pertractate și concluziile aduse, comisia propune, ca notarul conferenței să fie obligat a publica fidel și conștientos întreg decursul conferenței în „Telegraful Român”, care este cetit de toți preoții.

IV.

Dupăce aproape în toate parohiile sunt bibliotecii parohiale, comisia propune înființarea unei biblioteci tractuale pentru preoțime. Pentru înființarea bibliotecii fiecare preot va contribui anual cu câte 2 coroane, la cari se vor adăuga și eventualele pedepse pentru neparticiparea la conferențe.

În legătură cu aceasta comisiunea propune încasarea taxelor dela preoții deja pedepsiți și nejustificați.

(Va urma).

Dela conferențele învățătoarești.

Tractul Agnita.

Conferența învățătorilor din tractul Agnita s'a ținut în zilele de 8 și 9 Octombrie st. v. a. c. în școala confesională română gr. or. din opidul Agnita.

Punctele din programă au fost exhaurite în 3 ședințe.

Conferența a fost deschisă din partea Prea On. Domn Ioachim Muntean, protopop, prin o vorbire bine aleasă și instructivă.

Domnul protopop a accentuat în deosebi scopul instrucțiunii și importanța mare ce-a avut-o și trebuie să o aibă studiul religiunii. „Nu... cunoștințe sece, abstracte, ci reale, aplicabile în viață să dăm copiilor.

Învățătorul ca educator al tinerimii să infiltreze în ea lumină, să caute a-i nobilita inima, a introduce corectitatea în modul de gândire, purificarea moravurilor, câștigarea sentimentelor religioase morale și a căuta a face din elevii încredințați lui oameni cu caractere ferme și constante, nu tufe cari să clatină și să mișcă de ori ce adiere mică a vântului, a-i îndruma pe elevii la menținerea disciplinei, îndeplinirea datorințelor, căci numai atunci omul va corespunde destinației sale. Și nu astfel de învățător când va fi făcut aceasta, și-a îndeplinit chemarea frumoasă de dascăl român.”

Spre a dovedi câtă influență are și a avut instrucțiunea școlară, amintește despre biruința ce au raportat-o Germanii în anii 1870 și 71, căci s'a constatat că catedrele dascălești au învins, nu tunurile.

Subliniază, că baza instrucțiunii este „religiunea și moralitatea”. La Germanii nu numai poporul cetește biblia, ci chiar și Domnitorul Wilhelm al II-lea nu se pune în pat, până nu cetește un capitol din biblie.

Deci învățătorii, ca educatori ai tinerimii respective ai poporului de mâine, să pună pond deosebit pe creșterea religioasă morală.

Di comisariatul face unele observări în ceea ce privește alegerea materialului din religiune. Iși exprimă părerea, că ar fi conștient să se omită unele puncte, iar altele să fie tratate mai pe larg.

Să se lase afară din programa materialului următoarele:

1. Despre omorârea lui Avel.
2. Jertfirea lui Isaac.
3. Intențiunea fraților lui Iosif de a-l omorâ.
4. Să se spună numele numai a 3—4 nu a tuturor fraților lui Iosif, fiind numele prea îngreunătoare pentru memoria copilului.

5. Despre femeia lui Putifar.

6. Preste tot să se iee mai mult material din Testamentul nou, decât din cel vechiu.

7. La toate istoriile să se scoată morală ca aplicare la viață.

8. Să se învețe și explice sensul sărbătorilor.

9. Slujba d-zeiască în și afară de școală la credincioși și

10. Învățarea mai multor rugăciuni și înțelesul lor.

Și ca munca noastră să fie ducătoare la scop și să servească și altora de model, să fie armonie și bună înțelegere între cei doi factori culturali: preot și învățător, căci numai așa se va adevăra înțelesul maximei latine: „Concordia res parvae crescut, discordia maximae dilabuntur”.

Să cîntăm a întreține bună înțelegere și reciprocă stimă cu preoțimea, ca factorul cel mai de valoare pus ca și dascălimea în serviciul și promovarea intereselor poporului.

„Nu numai persoana, ci mai ales poziția este a se cinști”.

Învățătorul să caute a desvolta activitate și în afară de oficiu, adică extrașcolară, înființând institute economice culturale, școală de analfabeți, coruri și alte multe lucruri folositoare poporului.

Ședința I.

După deschiderea ședinței se constituie biroul în modul următoriu: Emil Mandocșa președinte, Neculae Cârstea și Aurel Varga notari, Vasiliu Năstă și Ioachim Preda membri verificatori.

Cetindu-se apelul nominal se constată, că lipsese 3—4 învățători. Conferența le dictează pedeapsa de câte 10 cor. la caz că nu-și vor souza absentarea cu motive binecuvântate.

Se cetește ordinul Prea Venerabilului Consistoriu trimis sub Nr. 13,717/910, și se ia la cunoștință.

Se prelege tema practică din limba română „Persoana a 3-a a pronumelui personal în singular și plural” cu clasa IV., prelegător inv. Ioan Calborean.

După predarea temei și după auto-critică au luat cuvântul asupra temei predate învățătorii I. Dragota, I. Comșa, I. Șerban și Z. Muntean. Tema a fost clasificată de bine reușită.

Ședința II.

Redeschizându-se după amiază la orele 3 ședința, să pucea la predarea temei din Geografie: Cunoașterea globului pământesc, prelegător Ioan Mălănorăvean. După predare și auto-critică, deschizându-se discuție generală vorbesc învățătorii: N. Gergey ca recenzent, Nicolae Cârstea și Iancu Dragota. În urma discuției generale tema să clasifică de bine reușită. Tema a fost predată pe baza treptelor formale.

Învățătorul Nicolae Cârstea prelege tema practică din Constituție „Az ország gyűlés, alsó és felsőház”. Această temă s'a predat numai românește. S'a predat pe baza treptelor formale. După predare și auto-critică mai vorbește Iancu Dragota. Tema s'a clasificat de foarte bine reușită.

La ordinea zilei ar fi fost cetera dizertațiunei: Ochiul învățătorului de E. Mandocșa. Domnul E. Mandocșa să souză că n'a lucrat tema în speranța, că dănsu este învățătoriu pensionat pe timpul tinerii conferențelor învățătoarești. Din întâmplare n'a avut fericierea a fi pensionat, și ni-a promis, că pe anul viitor va trimite tema conferenței spre cetera. În locul acestei teme cetește tema „Culegere de obiceiuri românești” din comuna Cinsul-mare.

De oarece unii dintre învățători ne mai putând fi prezenți și pe ziua a doua din motivul că au fost chemați la comitat, dându-li-sa instrucțiunea necesară pentru facerea statisticeii, urmează la ordinea zilei propunerile mai esențiale.

Iancu Dragota propune, că atât din punct de vedere cultural cât și social tractul să fie împărțit în mai multe districte și în acele districte să se țină conferințe treilunare. La astfel de ocaziuni învățătorii să se prezinte dimpreună cu soțiile. Domnii preoți în calitate de directori școlari încă pot lua parte la astfel de conferențe. Până când vor ținea consfăturile, doamnelor ușor pot discuta despre bucătăria casei dându-li-se prilejul a-și însuși multe lucruri trebuincioase, știut fiind că cele mai multe dinte soțiile învățătorilor fiind fice de țărani nu au cercetat nici când școlile de menaj.

Propunerea a fost primită împreună cu amendamentul propus de dl comisar, ca în zilele când se vor ținea conferențele trei-lunare să se țină și pe seama poporului câte o prelegere populară, făcând și pe această cale mari servicii poporului românesc și „Asociațiunii” române.

Propunerea e de mare interes. Dece Dzeu să o vedem pusă în practică. Mă tem însă că nu își va ajunge ținta, căci multora dintre noi ne lipsește spiritul de asociere și regulile buneii cuviințe. Onoare excepțiunilor.

Ședința s'a încheiat la orele 5 și jumătate, sara.

La orele 6 luarăm parte la oină comună în sala hotelului „La strugure”. La oină au mai luat parte pe lângă învățătorii dl protopop I. Muntean și doamna, Eugeniu Muntean preot în Vărd și doamna, Ioachim Părău capelan protopopos în Agnita și dl Acsente Lenea funcționar la pretura din Agnita dimpreună cu doamna.

Afară de vorbirile obicinuite, s'a mai vorbit despre activitatea învățătorului Emil Mandocșa, care după o muncă oboșitoare de peste 20 ani trece în pensiune. Ne promite sus și tare, că cu spiritul va fi între noi și ori când va fi aderent al cauzelor școlare.

După oină luarăm parte la concertul urmat de dans dat de tinerimea română din Agnita și Bărghiș, sub conducerea învățătorilor N. Cârstea și I. Mălănorăvean. Ne-am petrecut foarte bine.

Ședința III.

Ținută Sâmbătă dimineșta la orele 9. La ordine a fost predarea temei din limba maghiară „A vásár”, prelegător G. Banda.

Se cetește apoi raportul comisiunei despre starea învățământului în tract, referent I. Comșa. Din cetera raportului reese, că progresul în învățământ este cu mult mai puțină față de trecut. Sunt însă multe neajunsuri, cari stânjenesc progresul în școală: Edificii neorganizate, lipsă de reevizite școlare, bănci școlare nepotrivite, lipsă de manuale în multe comune, salariile învățătoarești nu sunt asigurate conform art. de lege XXVII din anul 1907. În general zicând sunt cam multiocele picioarele, ne mai amintind încă și alte neajunsuri, cari provin sau din vina învățătorului, a preotului sau a susținătorilor de școală; sperăm însă că cu timpul se vor delătura toate.

Urmează alegerea comisiunilor și propunerile.

Comisiunea de 3 membri însărcinată cu designarea temelor pentru conferența viitoare, compusă din învățătorii I. Dragota, N. Cârstea și V. Năstă a designat următoarele teme:

1. Temă practică din Cântări, Cântec de primăvară, predat pe baza vocalelor limbii române, prelegător Nicolae Cârstea, inv. în Agnita, recensent I. Dragota, inv. în Chirpăr.

2. Temă practică din Istoria biblică „Fiul pierdut” cu cl. IV-a, prelegător Octavian Sumea, inv. în Marpod, recensent I. Șerban, inv. în Proștea.

3. Tema dată de Preaven. Consistoriu: „Dre de samă despre mișcarea literară-pedagogică la Români în anul școlar 1910/11”, va lucra-o inv. Iancu Dragota din Chirpăr, recensent inv. Vasilie Năstă din Vărd.

4. „Culegere de tradiții și legende”, tema aceasta va lucra-o fiecare învățător.

5. „Culegere de obiceiuri românești”. Această temă de asemenea va lucra-o fiecare învățător, având a o trimite până după sărbătorile Botezului Domnului învățătorului Iancu Dragota în Chirpăr (Kürpöd) p. u. Noorich (Ujegyhá). Dn lucrările intrate se va face o singură lucrare, care se va ceta în conferența viitoare.

Vasilie Năstă propune, ca cerul să fie împărțit în 3 districte, și să se aleagă 3 membri, cari vor participa la ținerea examenelor. Având însă în vedere, că cărușia celor 3 delegați ar fi prea costisitoare, în fiecare district va merge un singur delegat, iar dl comisar de examene este rugat a încredința pe 2 învățători învecinați, cari sunt obligați a lua și ei parte la ținerea examenului din comuna lor vecină. După ținerea examenului să se țină o scurtă conferență, să se ia protocol în care să se inducă toate momentele mai însemnate, toate observările referitoare la învățământ. Din protocoalele adunate fiecare delegat exmis va face un raport amănunțit despre starea învățământului cu fi-nețea anului școlar 1910/11 și raportul îl va prezenta conferenței învățătoarești.

Propunerea se primește. În comisiune au fost aleși V. Năstă, I. Măhăra și A. Varga.

Vasilie Năstă propune, că deoarece Preaven. Consistoriu arhidiecezan a aprobat propunerea din conferența anului trecut a învățătorului Nicolae Cârstea: „Inființarea unui cor tractual”, compus din învățători, inițiatorul propunerii să iee acum măsurile de lipsă pentru punerea ei în aplicare. Propunerea a fost primită și învățătorul Nicolae Cârstea promite, că va satisface dorința noastră.

Exhaustiv fiind punctele din program, ședința s'a încheiat la orele 11 a. m.

S'a trecut însă peste unele lucruri, cari ar fi fost de mare însemnătate: Inființarea unei biblioteci tractuale, centrale, și înființarea unei reviste pedagogice. Încât pentru revistă, n'ar fi fost mult de discutat, căci este „Vatra școlară”.

Nu pot trece cu vederea a nu aminti și pe acei domni preoți, cari ne-au onorat cu prezența, dovadă, că știu respecta titlul „de directori școlari” și au răvnă și pentru interesele școlare. Între acești preoți se numără: Eugeniu Muntean din Vărd, Ioan Holerga din Chirpăr, Cozma din Iacobeni, Ioachim Părău din Agnita, Ioan Floca din Zlagna și Răduț din Zeliștat. La toate ședințele au fost de față numai 2, și anume: Eugen Muntean și I. Părău.

Un învățător.

Din Brad.

Serbare școlară la gimnaziu.

În 19 Noembrie n. s'a aranjat a 12-a serbare școlară la gimnaziul din Brad, întru amintirea fericii Regine-Împărătese Elisabeta, — cu care ocaziune dl preot învățător Mihail Stoia a rostit următorul discurs comemorativ:

Iubiți elevi!

Ne-am adunat azi aici la a 12-a serbare școlară comemorativă întru amintirea reginei împărătese Elisabeta. Ne-am adunat, ca să uităm pe un moment neocazurile zilei și să ne înălțăm gândul spre răposata regină Elisabeta, spre cea fință blândă, pe care moartea în mod neașteptat, în mod barbar, în mod îngrozitor, a răpit-o din mijlocul supușilor săi.

Elisabeta Doamna, regina Ungariei și împărătesa Austriei a fost asasinată în Geneva la 29 August (10 Septembrie) 1898, la orele 12^{1/2} din zi, de anarhistul Luccheni. Ușigșul o isbi pe neașteptate cu un pumnal în inimă și iubita regină căzu la pământ și după o jumătate oră își dăte nobilul suflet în mâinile creatorului. Întâmplarea aceasta tristă a umplut lumea în-treagă de adâncă jale.

Elisabeta Doamna sosise la Geneva și de acolo voia să meargă la Pregny, să vadă grădinile renumite ale baronei Rothschild. Dănsa călătorea de regulă însoțită numai de contesa Sztáray. Călătorind și de astădată incognito, a închiriat câteva odăi la hotelul Beau-Rivage, sub numele de contesa Hohenembs. Șeful poliției din cantonul Vaadt, dl Virieux, fără știrea reginei, a postat mai mulți polițiști secreți în jurul hotelului, ca păzitori ai Inaltei persoane. Regina observând agenții siguranței publice, a cerut să fie lăsată singură, și această dorință din nefericire i s'a împlinit.

Dela hotel a plecat însoțită numai de contesa Sztáray, iar la oarecare depărtare mergea un servitor. Aproape de stațiunea vaporului venea din partea opusă un tinar, însoțit de un bărbat căruț Tinărul s'a repezit dintr'odată asupra Majestății Sale și a străpuns-o în inimă cu un pumnal. În urma acestei lovituri regina căzu la pământ, dar cu ajutorul damei de onoare și al altor pasageri îi succese a se ridica și a merge până la vapor. În vapor însă o părăsiri puterile și abea putu întreba: Ce s'a întâmplat? apoi își pierdu conștiința.

Căpitanul nu voia să dea signalul de plecare, dar la insistența celor grupați în jurul bolnavei vaporul plecă. După scurt timp damele din jurul reginei au observat pe corsetul ei o pată de sânge. Acestea îngrozite și de împrejurarea, că regina nu se mai deștepta, au sunțat pe căpitanul vaporului, care imediat a reținut vaporul la stațiune. Îndată s'a improvisat o leotică din rude și până groază, pe care bolnava a fost pusă și dusă la hotel. Desbrăcată fiind s'au observat pe corp 3 pete de sânge și o rană foarte mică. Cuprinsă de spaimă contesa Sztáray strigă: regina e rănită.

Majestatea Sa zăcea cu fața palidă și cu ochii închiși și nu m'at după ceea a oftat de 2 ori. Acestea au fost cele din urmă semne de viață. Când au pus o pe pat, era deja moartă. Doi medici Dr. Golay și Dr. Maier și un duhovnic, cari au alergat la fața locului, nu i-au mai putut da nici un ajutor.

Arma de care s'a folosit uoigașul a fost un vârf de săgeată, cu 3 durgi ascuțite, întărit într'un mănunchiu de lemn și prefăcut astfel în pumnal. S'a folosit uoigașul de arma aceasta, ca să nu se observe scolpirea ei, astfel se poate explia, că contesa Sztáray n'a observat imediat străpungerea.

Criminalul, după săvârșirea faptei îngrozitoare, a cerat să fugă, dar a fost prins de 2 servitori și dat pe mâna jandarmeriei.

Uoigașul Luccheni a fost osândit a și ispăși păcatul chinuind viața întregă în temniță. A și chinuit 12 ani; dar în cele din urmă, muștrat de conștiință pentru fapta-i criminală, n'a mai putut chinui, ci

înainte de aceasta cu o lună, în 19 Octombrie, și-a luat singur viața, — s'a spânzurat în temniță.

Răposata regină, care în viața ei n'a făcut nimănui nici un rău, a fost plină de încredere, — n'a luat măsuri de precauție pentru apărarea ei și astfel chiar a-cet înger în corp omenesc a trebuit să cadă jertfă seței fanatice.

Îndată ce s'a constatat moartea, au îngenuchiat toți lângă pat și plângând, au rugat pe Atotputernicul Dzeu pentru odihna sufletului nobil, care s'a ridicat înaintea scaunului judecătorului cereșc.

La dimineața următoare regina a fost îmbrăcată în negru și pusă în cosciug. Călugărițele trimise de episcopul de Freiburg îngenuchiară lângă catafalca. Odaia de alături a fost încărcată de cununii. Orașul întreg s'a îmbrăcat în negru. S'au făcut apoi pregătirile pentru transportarea rămășițelor pământești ale reginei spre vecinicia odihni la Viena.

Cosciugul de lemn, decorat cu figuri frumoase din argint, avea un coperiș provăzător cu o fereastră cu două aripi și cu ușă cu două incuetoari, și era astfel întocmit, că dacă se deschidea așa, prin fereastră puteai vedea înăuntru.

În lista morților din orașul Geneva a fost inclusă Regina-Împărăteasă astfel: Elisabeta, împărăteasa Austriei și regina Ungariei (aci urmează lista completă a titlaturii și a dignității regeste) de 61 ani, răposată la 10 Septembrie 1898 la 2 ore 10 minute d. a. în hotelul Beau Rivage, Geneva.

La 9 ore s'a ridicat cosciugul din casa mortuară și s'a pus în carul funebru tras de 6 cai împodobiți cu flori negre. Pe drum către gară pompierii au format cordon. Clopotele catedralei sunau neînțecat.

După ce cosciugul a fost luat din car, episcopul din Freiburg l-a mai binecuvântat odată, cosciugul a fost așezat într'un vagon anume rânduit, ușile vagonului s'au încuiat, iar cheile s'au predat autorităților austriace.

Cât a durat călătoria, conducta funebrală a fost însoțită de lacrimile și rugăciunile supușilor intristați. În 15 Septembrie a sosit conducta la Viena. Cosciugul a fost dus în capela curții și așezat înaintea altarului. Cât a durat serviciul funebral, Împăratul-Rege Francisc Iosif I. sta în picioare lăcrămând, iar fetele au îngenuchiat lângă cosciug și plângeau. În mormântarea s'a făcut în 17 Sept. la 4 ore d. a. în biserică regina a fost dusă cu carul istoric, care în restimp mai puțin de 100 ani a dus la groapă 3 împărați și 6 împărăteșe. Carul a fost tras de 8 cai negri.

Mănăstirea capușinilor, unde e cripta casei Hababurg, a fost zidită la începutul secolului al XVII. anume spre acest scop. Cripta conține azi 128 locuri, dintre cari al împărătesei-Regine e al 127-lea. Ultimul loc și l-a rezervat Majestatea Sa regele nostru Francisc Iosif pentru sine.

Elisabeta Doamna a fost fiica a doua a ducelui Maximilian de Bavaria și a soției Ludovica Maria și s'a născut la 24 Decembrie 1837. În 24 Aprilie 1854 s'a căsătorit cu împăratul Francisc Iosif I., cu care a trăit 44 ani.

Fericită regină a fost încorporarea bunătății sufletesti.

O inimă nobilă și milostivă, curată și binefăcătoare, iată însușirile ei caracteristice. Cu toată înalta poziție ce o ocupe, Elisabeta era blândă, sfioasă, simplă în vorbe și îmbrăcăminte, prietinoasă față de toți și ingerul de priză al celor sărați, aducându-le mângăere și ajutor.

În timpul războaielor, când se aduceau răniți cu trenul la Viena, ea îi aștepta la tren și îi căuta în diferitele spitale, alinându-le durerile. Din multele binefaceri ce a săvârșit față de soldații răniți, amintesc un singur caz, care arată mai limpede ca ori ce laudă bunătatea inimii ei.

Un soldat tânăr, a fost rănit atât de greu, că nu mai era nici o speranță de însănătoșare. Regina sta la patul lui și-l întrebă: N'ar putea face ceva pentru el? Soldatul înviorat zise: „Da! Să scrii mamei și miresei mele, cari locuiesc departe în Ungaria o epistolă, că eu pe ele nu le voi mai vedea în lumea aceasta.“ Regina a promis bolnavului, că-i va împlini dorința. Îndată ce a sosit acasă și trimis un lacheu în satul bolnavului cu porunca: Să aducă la Viena pe mama și pe mireasa soldatului muribund. După câteva zile însăși regina a condus pe mama și pe tânăra fată la patul soldatului. Cine poate descrie ferocitatea din jurul acestui pat? Buna regină a fost răsplătită. Bolnavul care a fost declarat de incurabil, prin îngrijirea bună ce i s'a dat de către ei săi, s'a făcut sănătos și încercat de daruri din partea reginei a plecat acasă și s'a căsătorit.

Bunătatea reginei n'avea margini. Acasă sau în străinătate sta punga ei deschisă pentru cei ce căutau ajutor.

Biseriile și societățile de binefacere aflu întotdeauna sprijinul ei. Aproape toate societățile filantropice și umanitare stăteau sub protectoratul reginei.

Aceasta a fost regina Elisabeta, ființa nobilă, care a căzut jertfă ideilor fanatice ale unui anarhist.

O lume întregă jalește pierderea acestei femei nobile, care a ajutat pe cei lipsiți, care în lumea aceasta și-a adunat comorzi de fapte bune, iar simțămintele ei au țintit numai spre ce era bun, nobil și frumos.

Să jelim și noi, iubiți elevi, și să sărbătorim această zi în amintirea răposatei regine-împărăteșe Elisabeta, a cărei viață și fapte ne pot servi ca model de imitat. Să fim și noi milostivi precum a fost ea, să ne iubim unii pe alții, să iubim pe vrășmașii noștri, precum ne învăță ea, să fim iubitori de pace, precum a fost ea și să ne întărim în sentimentele noastre creștinești, să ne întărim în credința unei viști viitoare, în care ni se va face dreptate pentru suferințele și nedreptățile din această lume, căci nu se poate presupune ca pe pământ să triumfeze un pumnal față de însușirile și faptele nobile! Nu se poate, ca cu moartea trupească să se sfârșească toate! Nu, iubiților elevi! Ce nu se răsplătește în viața pământească, se continuă a se răsplăti în viața de veci. Să credem că în viața viitoare Dzeu judecătorul suprem va răsplăti sufletele nobile după faptele lor, să credem că în viața de veci virtutea rebucă să triumfeze și nu păcatul.

Să ne întărim în această credință și vom putea suporta mai ușor năcazurile și nedreptățile, ce ne isbesc în lumea aceasta trecătoare și deșartă.

Noi, ca cei mai loiali fii ai patriei noastre, să sărbătorim ziua de 19 Noembrie în fiecare an, și astfel să ne creștem, să ne întărim și mai mult în sentimentele noastre de loialitate față de monarh, adică în sentimente de iubire, stimă, venerație și supunere față de capul statului, față de Majestatea Sa regele nostru Francisc Iosif I.

Intăriți astfel și ca creștini și ca cetățeni, rugăm pe Atotputernicul Dzeu pentru vecinica odihnă a Doamnei Elisabeta, iar pe bunul nostru Monarh Dzeu să-l mângăie și să-l țină sănătos încă mulți ani fericiți!

NOUȚĂȚI.

Comunitatea de avere din Caransebeș și-a ales de president, Luni, pe dl Patriciu Drăgălina, fost director al pedagogiei din Caransebeș.

Examen de maturitate în Decembrie. La gimnaziul de stat din orașul nostru se vor ține examenele de maturitate din Decembrie în zilele de 16, eventual 17 Dec. n. la orele 8 dimineața. Examenul scripturistici de maturitate se țin în 12, 13 și 14 Decembrie, dela orele 8 până la 1. Cei interesați au să se anunțe la direcțiunea gimnaziului până în 11 Decembrie. Tinerii cari se prezintă întâia oară la examene de maturitate, sunt datori să aducă atestate de pe toate opt clasele gimnaziale, precum și certificat de botez. Tinerii cari fac examen de corigență sau de întregire, vor aduce numai atestatul din clasa din urmă. Cei ce vin dela alte institute să facă examen de maturitate, vor avea să arele un certificat cu fotografie mai înainte de a fi admiși la examen. Taxa examenului întreg este 20 cor. pentru elevi ordinari, și 40 coroane pentru privațiști; corigenții au să plătească câte 10 cor. de fiecare obiect. Taxa de timbru este o coroană.

Examen private. La școala civilă de băieți a statului (Piața-mică nr. 2 în Sibiu) se vor ține examenele private în ordinea următoare: în 23 Decembrie d. a. dela 2 până la 6 ore, și în ziua următoare dela 8 până la 12 ore înainte de amiază, se vor ține examene în scris, iar în 30 și în 31 Decembrie la orele 8 dimineața vor fi examenele verbale. Alte lămuriri se pot afla la direcțiunea școlii.

Examen. Dl Dr. Nicolae Regman, profesor la institutul pedagogic din Caransebeș, a făcut examenul pedagogic la universitatea din Budapesta.

Ziar încetat. „Munca“, organul meseriașilor, ce apărea la Sebeșul-săseșc, și-a încetat apariția, în lipsa de sprijin.

Constituire. „Academia ortodoxă“, societate academică teologică română în seminarul arhidiecezan din Cernăuți, și-a ales în adunarea generală ordinară din 17 Noembrie n. c. pentru al XXVII-lea an administrativ următorul comitet: President: Fabian Bodnareșcu; Viceprezid.: Alexi Lanivșchi; Secretar I: Vistor Perces; Secretar II: Ioan Creangă; Cassar: Dimitrie Franciuc; Bibliotecar: Iancu Boca; Contorlor: Ioan Nisioin; Econom: George Ignatescu și membru fără funcție: Dimitrie Voevidca. În comisia revizuitoare au fost aleși: Ilie Ilieșiu, prezidnt; Procopiu Jitaru și George Rotariu, adiați.

Etatea domnitorilor europeni. Într-un număr din revistă „Europa“ cel mai înaintat în etate este Monarhul nostru, Francisc Iosif, care în anul acesta a împlinit 80 de ani. Urmează apoi regele României Carol, care este de 71 de ani. Regele Danemarcei Frederic e de 67, Petru al Sărbiei de 66, Gheorghe din Grecia 65, sultanul Mohammed V de 64, August al Suediei 52, Wilhelm al Germaniei de 51, Ferdinand al Bulgariei de 49, Gheorghe al Angliei de 44, țarul Nicolae de 42, Victor Emmanuel al Italiei de 41, Haakon al Norvegiei de 38, Albert al Belgiei de 35, Wilhelmina din Olanda de 30, iar Alfonso al Spaniei de 24 de ani.

Apelare. În afacerea disciplinară a avocatului sibian Dr. L. Mátyás, despre care am dat știri în numărul trecut, apărătorul condamnatului a făcut apelare.

La meserie. Ministrul de culte, dl Spiru Haret, a trimis o circulară școlilor primare rurale din România, invitând pe dirigenții de școală să sfătuiască pe elevii ieșiți din școli primare să se îndrepte către institutele de meserii sau de agricultură. Toate institutele de meserii, și de agricultură duc mare lipsă de elevi; în vreme ce școlile menite să dea tineri pentru universitate, sunt năpădite de școlari în fiecare an.

În memoria lui Tolstoi s'a prezentat dumei rusești un proiect privitor la cumpărarea de către stat a locului Iasnaia-Poliana cu mormântul lui Tolstoi, precum și casa din Astapovo, unde a murit scriitorul; proiectul cere să se facă o colecție națională pentru ridicarea unui monument lui Tolstoi, la care statul se contribuie cu o sută de mii de ruble.

Cărțile postale. Reuniunea universală a poștelor a publicat zilele acestea o statistică a cărților postale (și a ilustrațiilor) întrebunțate în țările de pe suprafața pământului. În 1908 s'au folosit: în Germania un miliard și jumătate de cărți postale, în Anglia 833 milioane, în Austria 397 milioane, în Ungaria și Rusia câte 210 milioane. Celelalte țări întrebunțază cu mult mai puțin, chiar și Franța are abia 17 milioane; porto de altfel în Franța este, atât pentru epistole, cât și pentru cărți postale, același.

Pentru tânărul fotograf-pictor Ilie Chidu. Maria Joandrea din Sibiu, poarta Turnului Nr. 100, dăruiește 20 cor. pentru acoperirea șpesei de susținere a tănărului pictor-fotograf Ilie Chidu, actual elev al unei școli de specialitate din Viena. Suma aceasta a primit-o donatoarea ca dar dela o muere din Turnișor, — ofensătoarea ei, — fiindcă a ertat-o să nu fie pedepsită.

A 19-a însoțire de credit Raiffeisen în comitatul Sibiu. Tribunalul din Sibiu, aprobând statutele însoțirii de credit sătești sistem Raiffeisen, înființate în comuna Săsuși, aceasta își începe zilele proxime activitatea binefăcătoare. Aceasta este a 19-a însoțire de credit sătească sistem Raiffeisen în comitatul Sibiu.

Greva judecătorilor. Judecătorii orașului belgian Mons s'au pus în grevă, de oarece se simțeau prea însărocinți în fiecare zi cu procese civile și criminale, iar ministrul de justiție dela care ceruseră ajutoare în cauza îngrămădirii lucrărilor, li-a respins rugarea. La o pertractare ce avea să se țină în 25 Noembrie, nu s'a prezentat afară de prezidnt nici un judecător.

Iarși în contra acelor de pălărie. Din Berlin vine știrea că, direcțiunile dela societățile de tramvaie și de omnibusuri au declarat, că vor sprijini poliția din Berlin în lupta pornită împotriva acelor lungi, folosite la pălăriile de dame. În trăsuri și în vagoane vor pune adecă afișuri, în care publicul este avisat, că persoanele purtătoare de ace lungi în pălărie nu vor mai fi suferite în mijlocul școlilor călători.

Hotărâre laudabilă. Ni se scriu următoarele: „Reprezentanța comunală din Sămbăta-sup. răsăriteană în una din ședințele recente a decis cu unanimitate, că banii comunii în sumă de 22 mii să fie depuși pe viitor la însoțirea Raiffeiseniană din loc. Astfel sprijinită însoțirea noastră își va eșua mai ușor scopul bun, la care țânțește. Un membru“.

Văduva lui Tolstoi, cum se vestește din Varșovia, se găsește greu bolnavă, medicii se tem de catastrofă. Bătrân văduvă spune într'una, că după moartea bărbatului său nu mai vrea să trăiască — Tot din Varșovia se scrie, că unul dintre servitorii lui Tolstoi, desperat de moartea stăpânului său, s'a sinucis pe mormântul lui Tolstoi, unde a fost aflat de țărani, cari vin mereu la mormântul binefăcătorului lor.

Condamnat care nu primește grațiere. Din Cracovia se scrie: Individul Carol Starecky fusese condamnat în Mai la spânzurătoare pentru patrioid. Majestatea Sa grațiandu-l, tribunalul a schimbat pedeapsa în temniță pe viață. Când Starecky a aflat sentența aceasta, a declarat că nu vrea să fie grațiat, ci mai bine să-l ducă la spânzurătoare. Prezidentul i-a observat, că grațierea nu se poate respinge. Atunci Starecky a răspuns, că va comite ceva, pentruca totuși să fie spânzurat.

Prezență de spirit. Doctorul William Harry din New-York într'una din zile s'a dus să studieze organizarea interioră a unui institut de nebuni. Intrând în antișambă, a fost primit de un domn tânăr, care i s'a prezentat ca medic și i-a promis să-l conducă. Sosind în etajul al doilea, tânărul medic a grăit doctorului Harry: „Află, dle, că eu sunt Dumnezeu Tatăl, și am să-ți-o dovedesc îndată: dta vei sbura de aici și vei cădea la pământ, fără să-ți se întâmple nimic!“ — Doctorul s'a speriat, de oarece a băgat de seamă că are d'a face cu un allenat. Voia să fugă; însă nebunul l-a prins și era să-l arunce pe fereastră. În momentul suprem o idee măntuitoare i-a venit lui Harry, și a zis: „Foarte bine, dta ai toată dreptatea; dar eu vreau să-ți arăt un lucru și mai mare; să mergem jos în grădină și vei vedea cum de acolo am să sbor sus până la etaj“. Nebunul a aprobat ideea, s'a dat jos cu doctorul, iar îngrijitorii din curte au prins pe nebunul făcător de minuni.

Teatru.

Astăzi, Mercuri „Das kleine Chokoladenmädchen“, comedie, mâne, „Joi, operetele „Brüderlein fein“ și „Vera Violetta“.

Îndurați-vă spre săracii noștri.

„Mila dată săracilor te curăță de păcate, îți câștigă îndurare și viață vecinică“.

De un lung șir de ani am luat asupra noastră creștinească și nouă bineplăcută însărocinare de a aduna dela inimile generoase daruri fel de fel, pe cari le-am împărțit în preajma sărbătorilor Nașterii Domnului între săracii noștri (invățacei, meseriași, școlari, bărbăți, femei etc. scăpătați).

Mulțămirea sufletescă a dăruitorilor și împărțitorilor darurilor și lacrimile săracilor miluiri ne îndeamnă să apelăm și de data aceasta la inimile generoase, să binevoiască a dăruia bani, vestminte și alimente, ce se împart în ajunul Nașterii Domnului între săracii noștri.

Ne găsim în preajma zilelor, în cari săracul ca și bogatul, caută să-și încălzească sufletul și corpul.

Cei pe cari Dumnezeu, povățuitor a toate, v'a binecuvântat din belșugul său, dați puțin și celor lipsiți, ca cel puțin în zilele de bucurie ale Nașterii Mântuitorului nostru să preamărească pe Creatorul și făpturirile sale.

Împărțirea darurilor se va face cu convenită solemnitate sub binevoitorul protectorat al stimabilelor doamne Minerva Dr. Brote, Ana Dr. Moga și Elisaveta Bugarsky.

Darurile benevole să se trimită la adresa „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

Lacrimile vărsate de săracii noștri servească drept cea mai înaltă răsplătită pentru toți aceia, cari posibilă ne fac împlinirea acestei datorințe bine plătute și lui Dumnezeu.

Sibiu, 17 Noembrie n. 1910.
Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

Vic. Tordășianu
president. Stefan Duca
notar.

*) Inscriptia icoanei Maicii Domnului, ce stărnă deasupra lădiții cu crucerii săracilor din localul Reuniunii sodalilor.

